

ЕДНО ДОСТАТЪЧНО УСЛОВИЕ ЗА ЕДНОЗНАЧНИ РЕШЕНИЯ НА ФАКТОРНИ ПРОМЕНИ НА СТОЙНОСТНИ (АБСОЛЮТНИ) ВЕЛИЧИНИ

Емил Христов*

РЕЗЮМЕ *Всяка стойностна (абсолютна) величина в икономиката за даден времеви интервал, която може да се изрази като произведение на интензивна характеристика (средно равнище) и екстензивна (количеството еднородни единици, чрез които е определено средното равнище), представлява сравнима стойностна величина с друга подобна величина. Тя се разглежда във времето като процес с дискретни данни и всяка нейна промяна за два сравнявани периода или години може да се анализира с адитивен и индексен факторен анализ чрез дискретните промени на двете характеристики. Въвежда се едно достатъчно условие за еднозначно и точно решение с тези анализи.*

1. ВЪВЕДЕНИЕ *Всяка стойностна (абсолютна) величина, отчитана в статистиката за даден времеви интервал - например година, изразява равнището на съответен процес. Ако стойностната величина може да се представи като произведение на интензивна характеристика (средно равнище) с екстензивна (количеството единици, чрез които е получено средното равнище), тя се определя като резултативна величина. Подобно представяне е допустимо обаче само ако стойностната величина се разглежда като статистическа съвкупност със сумарни стойности на признака и броя на единиците, носители на същия признак. От своя страна, единиците трябва да са еднородни величини - например заети, население, капитали, фондове и др. Само в този случай може да се изчислява и да има икономически смисъл интензивната характеристика като средно равнище. Ако те са разнородни величини - например произведени количества блага (стоки и услуги) в различни натурални мерки, не може да има средно равнище, нито структура с относителни дялове (тегла) на екстензивните единици. Във връзка с това не съм съгласен с някои автори, че статистическата*

* Дин ст.н.с. I ст.; e-mail: emil_hristov_37@hotmail.com .